

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3448/2019
29.01.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Саша Косановић, адвокат из ..., против тужених Града Београда, кога заступа јавни правобранилац Града Београда и Градске општине Чукарица, коју заступа јавно правобранилаштво Градске општине Чукарица, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог Града Београда изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1901/19 од 13.03.2019. године, у седници одржаној 29.01.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог Града Београда изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1901/19 од 13.03.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 34/2015 од 19.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности Вишег суда у Београду као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужени Град Београд да тужиљи на име накнаде за одузето земљиште исплати тржишну противвредност катастарске парцеле број ... КО ... од 21.843,00 динара по м², што укупно чини 11.703.024,00 динара, као и да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 574.000,00 динара у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се обавезу тужени да јој солидарно исплате тржишну противвредност катастарске парцеле ... КО ... од 21.843,00 динара по м², што укупно чини 11.703.024,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља да туженој Градској општини Чукарица на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 451.500,00 динара у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1901/19 од 13.03.2019. године, потврђена је пресуда Вишег суда у Београду П 34/2015 од 19.11.2018. године у ставу првом, другом и четвртном изреке, а жалба туженог Града Београда и тужиље одбијене као неосноване.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени Град Београд је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. На утврђено чињенично стање правилно је примењено материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Секретаријата за финансије Народног одбора Општине Чукарица број 13030/2 од 07.09.1959. године, између осталих и катастарска парцела старог премера ... КО ... која одговара катастарској парцели новог премера сада спорној кат. парц. ... је национализована дана 26.12.1958. године, и постала друштвена својина. Након национализације ББ, правни претходник тужиле – њен отац, остао је корисник ове непокретности. Његово право коришћења је било уписано у земљишној књизи, а иза његове смрти решењем о наслеђивању из 1987. године право коришћења прешло на тужилу његову ћерку која се дана 06.03.2013. године уписала као власник ове непокретности уписом права својине са уделом 1/1 на кат. парц. ... површине 563м². Преко ове катастарске парцеле пролази улица Поручника Спасића и Машаре. Поступак експропријације кат. парц. ... никада није спроведен и тужили није исплаћена накнада. Из записника о процени тржишне вредности непокретности земљишта Министарства финансија, Пореске управе, Филијале Чукарица број 011-464-08-60/2016-И1А02 од 09.03.2016. године а који извештај је прибављен у циљу утврђивања тржне вредности спорне непокретности, тржишна вредност је опредељена на 21.843,00 динара по м² из чега произилази да је укупна тржишна вредност површине од 5 ари и 36м², 11.703.024,00 динара.

Полазећи од одредбе члана 5. став 1. Одлуке о улицама, локалним и некатегорисаним путевима ("Службени лист Града Београда" број 3/01) којим је прописано да главне улице локалне путеве на подручју градских општина Вождовац, Врачар, Звездара, Земун, Нови Београд, Палилула, Раковица, Савски венац, Стари град и Чукарица утврђује Скупштина града Београда и члана 8. Одлуке којом је прописано да послове управљања, одржавања и заштите развоја улица локалних путева на подручју градских општина из члана 5. став 1. обавља Дирекција за путеве града Београда као и члана 25. Закона о основама својинскоправних односа, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиле основан, па је исти и усвојио.

Другостепени суд прихвата становиште првостепеног суда везано за аргументацију у погледу основаности тужбеног захтева тужиле, с тим што истиче да се у конкретном случају ради о фактичкој експропријацији, да тужилца по том основу тражи и накнаду за потпуно изузимање из поседа парцеле на којој је у Служби за катастар непокретности укњижена као власник.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно поступио када је потврдио пресуду првостепеног суда. Наиме, чињеница је да се спорно земљиште у Служби за катастар непокретности води на име тужиле, а фактички на лицу места исто је изузето и преко њега је изграђена улица. Никаква накнада ни

правним претходницима, ни тужилји није исплаћена за одузету парцелу, па је првостепени суд правилно поступио када је оценио да је тужбени захтев тужилје основан. Ово из разлога што је донета одлука у складу са одредбом чл. 18. и 58. Устава Републике Србије, као и члана 1. протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода. У конкретном случају изостала је одлука надлежног органа којом би био утврђен јавни интерес за експропријацију, али корисник земљишта не може трпети штетне последице, што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о изузимању земљишта из поседа које би било основ за исплату накнаде за изузето земљиште. На овакав начин тужилји је повређено право на имовину и иста сходно цитираним прописима има право на тржишну накнаду одузете непокретности. Правилно је другостепени суд закључио да је исправно поступио првостепени суд када је висину накнаде утврдио путем прибављања извештаја од Пореске управе, као и да се у овом случају не примењују одредбе Закона о реституцији јер иако је парцела тужилје, односно њених правних претходника, била национализована по Закону о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта из 1958. године, тужилја је након наслеђивања иза смрти свога оца дана 06.03.2013. године у управном поступку уписана као власник предметне непокретности, па је правилан закључак нижестепених судова да тужилја не тражи накнаду за национализоване непокретности већ накнаду за тзв. фактичку експропријацију за парцелу чији је власник.

С друге стране евидентно је да је фактички земљиште приведено намени, па корисник земљишта не може трпети штетне последице што надлежни орган није спровео управни поступак јер није донео решење о изузимању земљишта из поседа које је било основ за исплату накнаде за изузето земљиште.

Врховни касациони суд је ценио и остале ревизијске наводе, али налази да исти нису од значаја за доношење другачије одлуке.

Из напред изнетих разлога применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић